

KASVU ON NOPEAA - TOIPUMINEN VAATII KASVUPOLITIIKKA

PTT ennuste, Kansantalous 2021 syksy

Henna Busk, Veera Holappa, Janne Huovari ja Markus Lahtinen

TALOUS ON NOPEASSA KASVUSSA

BKT:n kasvu pääsi toisella neljänneksellä vauhtiin.

Rokotuskattavuuden nousu mahdollistaa talouden laajemman avautumisen.

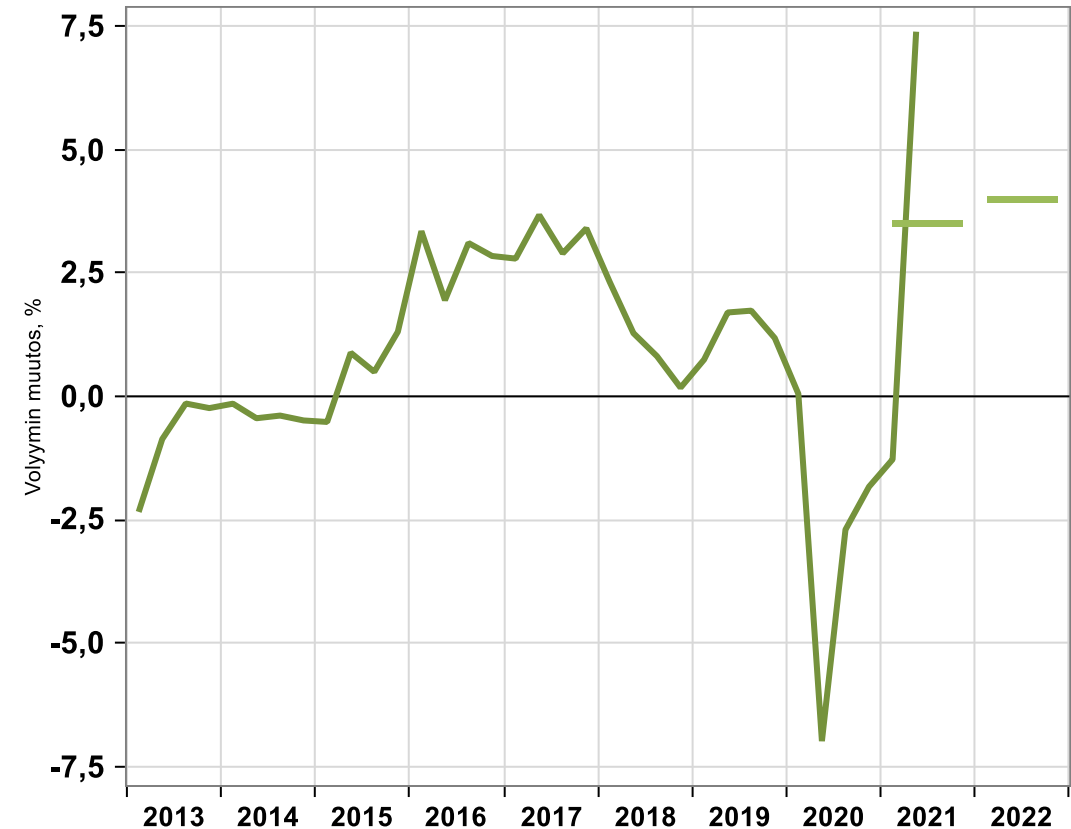
Yksityistä kulutusta vauhdittavat työllisyys, palkankorotukset ja koronasäästöt.

Viennin kasvu kiihtyy ensi vuonna.

Asuntorakentaminen kovassa kasvussa. Yritykset investoivat vastatakseen kasvuun.

Hintojen nopea nousu on pahin uhka hyvälle talouskehitykselle.

BKT Suomi

Lähde: Tilastokeskus, Macrobond

Ennuste	2020	2021e	2022e
BKT	-2,9 %	3,7 %	4,0 %

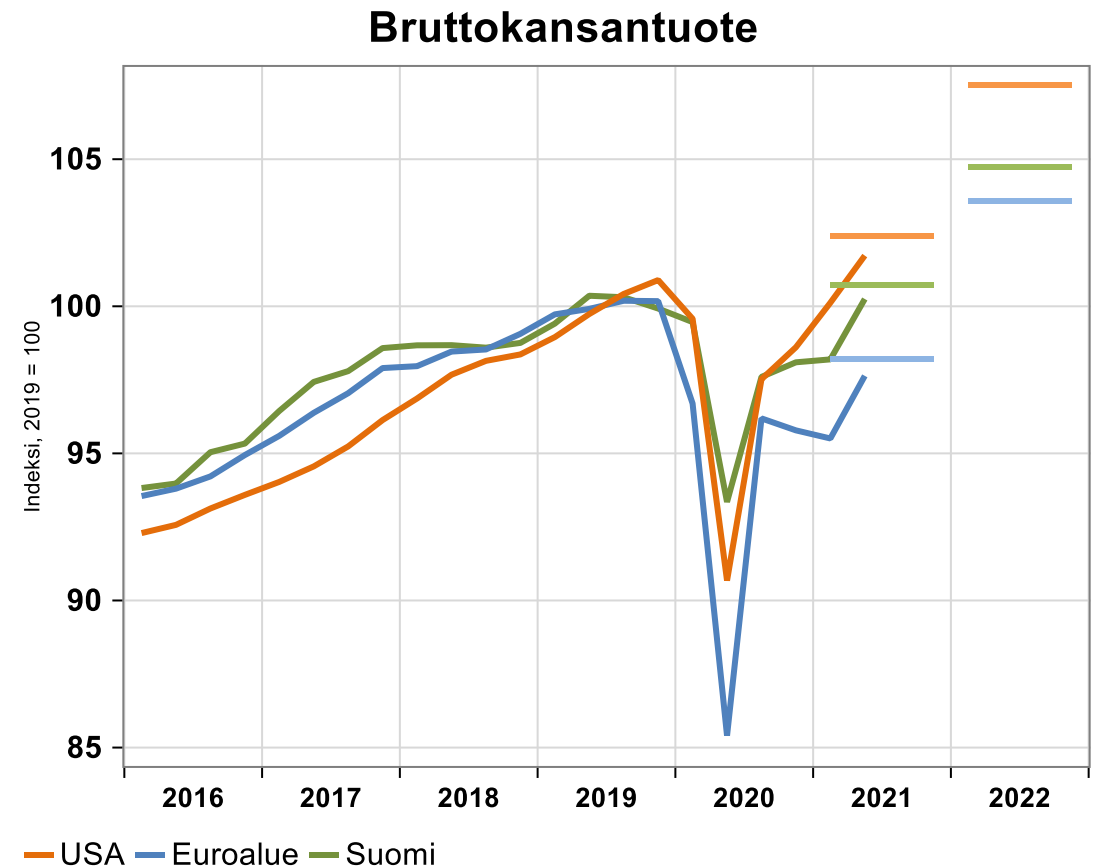
YHDYSVALLOISSA PALATAAN KASVU-URALLE – SUOMESSA JA EUROALUEELLA EI

Suomen kasvuvauhti hitaampi kuin Yhdysvalloissa ja Euroopassa, koska koronakuoppa oli pienempi. Yhdysvalloissa myös elvytys voimakkaampaa.

Vaikka Suomen talouskasvu on reipasta, ei se kuitenkaan riitä nostamaan taloutta takaisin aiemmalle kasvu-uralle. Ei myöskään euroalueella.

Nopeasti alkanut kasvu ja voimakas elvyttäminen palauttavat sen sijaan Yhdysvallat aiemmalle kasvu-uralle.

Tuotannon pullonkaulat ja työvoimapula hidastavat talouskasvua.

Lähde: StatFin, Eurostat, BEA, Macrobond

VAHVA KYSYNTÄ JA TUOTANNON PULLONKAULAT NOSTAVAT HINTOJA

Vahva kysynnän kasvu on saanut hinnat voimakkaaseen nousuun.

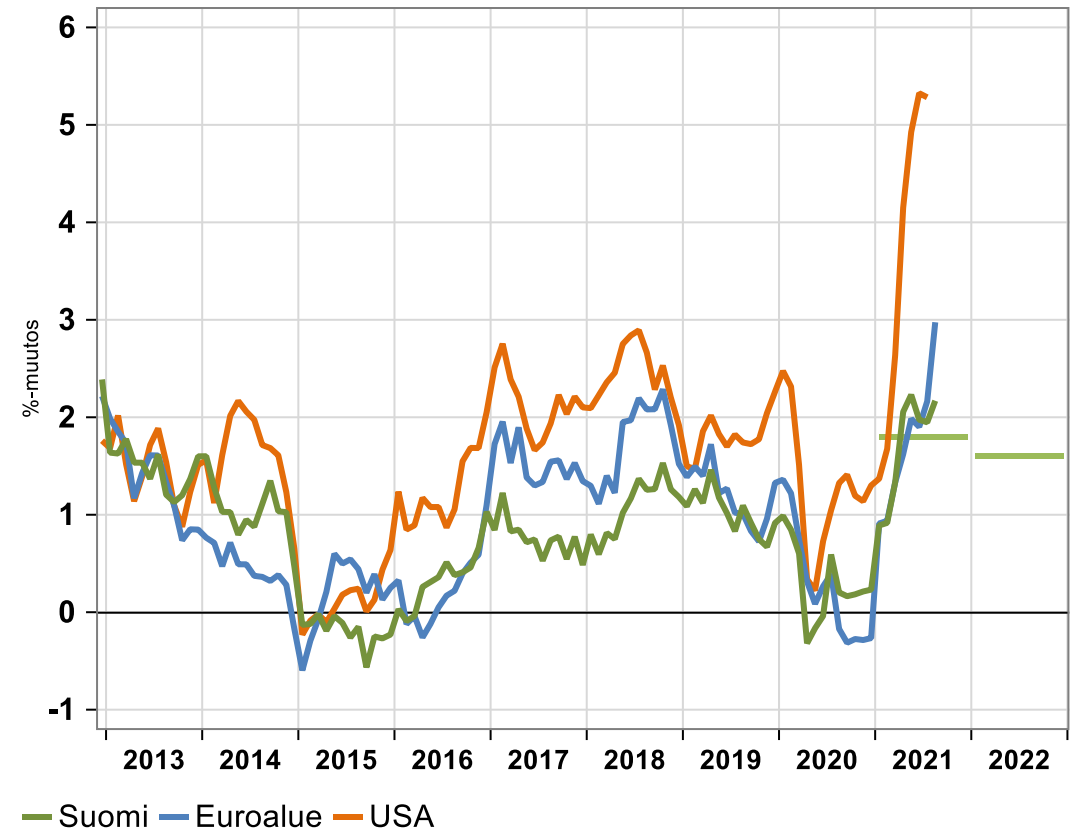
Tähän mennessä hintojen nousu on rajoittunut raaka-aineisiin ja liikenteeseen. Suomessa myös asuminen.

Hintojen nousu leviää kuitenkin myös laajemmin kuluttajahintoihin.

Hintojen nousu rauhoittuu ensi vuonna, kun tuotanto sopeutuu kasvaneeseen kysyntään.

Riskinä on, että hintojen nousu onkin odotettua nopeampaa ja se alkaa myös ruokkia palkkojen nousupaineita.

Kuluttajahinnat

Lähde: StatFin, BLS, Eurostat, Macrobond

Ennuste	2021e	2022e
Inflaatio	1,8 %	1,6 %

KOROT OVAT LIEVÄSSÄ NOUSUSSA

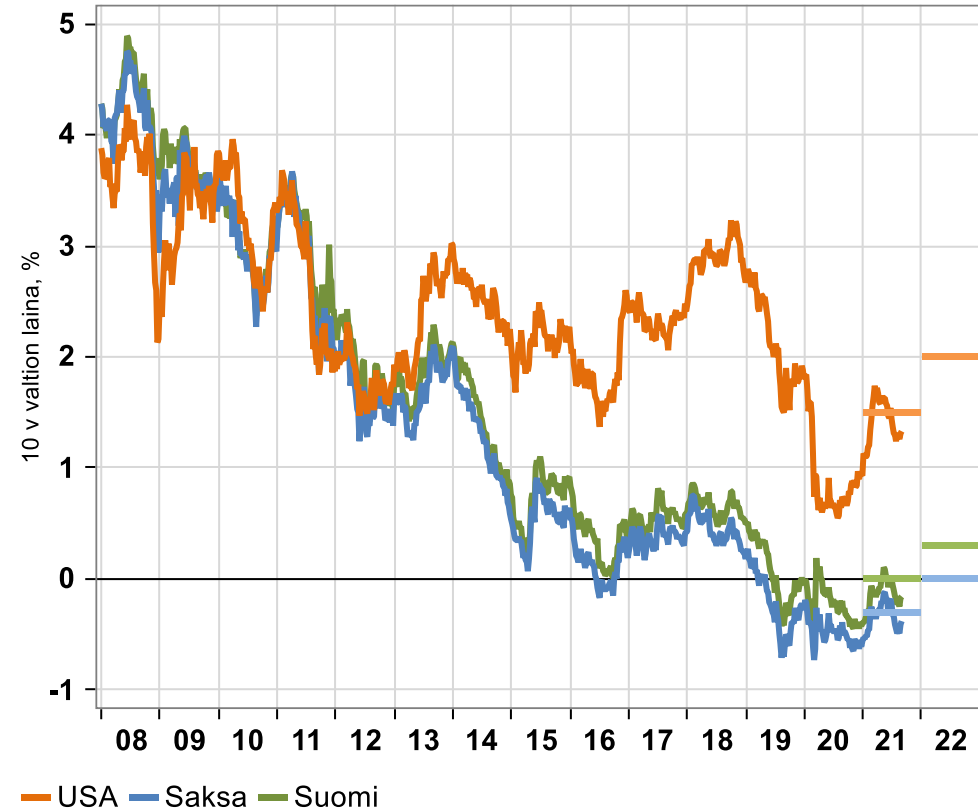
Nopeutuvan inflaation myötä korot ovat nousussa sekä tänä että ensi vuonna.

FED vähentää osto-ohjelmia.

EKP ei reagoi rahapolitiikalla merkittävästi ennusteperiodin aikana, mutta osto-ohjelmia skaalataan hieman alas.

Korkoero Yhdysvaltojen ja euroalueen välillä kasvaa vain hieman.

Pitkät korot

Lähde: Macrobond Financial AB, U.S. Department of Treasury, Macrobond, PTT

Ennuste, 10v korko	2021e	2022e
Suomi	0 %	0,3 %
Saksa	-0,3 %	0,0 %
USA	1,5 %	2,0 %
Euribor 12kk	-0,5 %	-0,2 %

ÖLJYN HINNAN NOUSU TAITTUU

Liikkumisen lisääntyminen ja talouksien toipuminen on kasvattanut öljyn kulutusta ja hintaa voimakkaasti tänä vuonna.

Suurin hinnan nousu on jo takanapäin.

Yhdysvalloissa öljyn tuotanto on nousussa, mutta vielä kaukana vuoden 2020 alun tasosta.

OPEC-maat ovat nostaneet tuotantoaan enemmän, mutta eivät vielä koronaa edeltävälle tasolle.

Öljyn hinta laskee maltillisesti kohti tasapainotasoaan.

Raakaöljy

Lähde: Energy Information Administration (EIA), Macrobond, PTT

Ennuste	2021e	2022e
Raakaöljy, \$/tynnyri	70	68

EURON KURSSI PYSYY VAKAANA

Valuuttakurssi on lähellä ostovoimapariteettitasoaan, jossa sen uskotaan pysyvän ennusteperiodilla.

Euroopan ja Yhdysvaltojen talouskasvun välillä ei ole suurta eroa.

Rahapolitiikka alkaa kiristymään Yhdysvalloissa nopeammin kuin Euroopassa, mutta se ei heilauta valuuttakurssia merkittävästi.

Euron kehitys ei aseta esteitä euroalueen vientikehitykselle.

Ennuste, valuuttakurssi	2021e	2022e
EUR/USD	1,18	1,18

Valuuttakurssi EUR/USD

Lähde: ECB (European Central Bank), Macrobond, PTT

VIENNIN KASVU OLLUT MARKKINOITA HITAAMPAA

Viennin arvon kasvu on ollut nopeaa, mutta se on ollut seurausta pääosin hintojen noususta.

Viennin volyymi on kasvanut kansainvälistä kysyntää hitaammin.

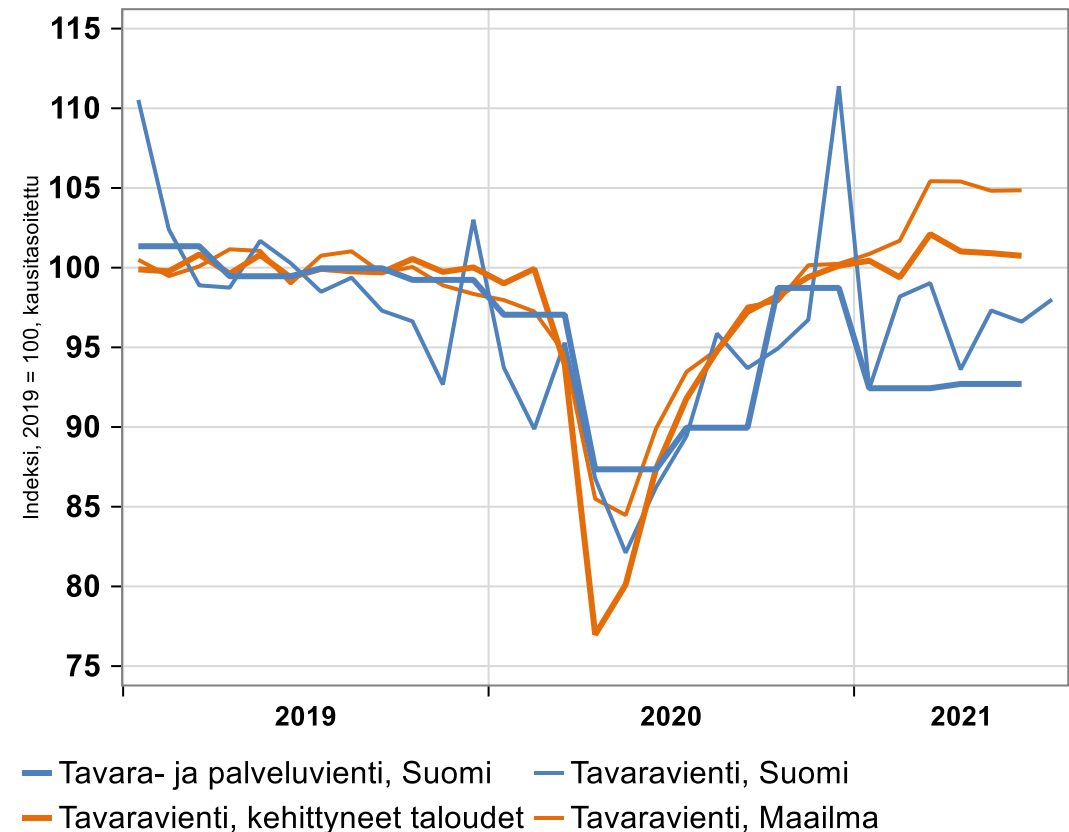
Palveluvienti ei ole päässyt ylös koronakuopasta.

Nesteen huoltoseisokki aiheutti väliaikaisen tiputuksen bensa-vientiin toisella kvartaalilla.

Metsäteollisuuden kapasiteetin vähentäminen on leikannut vientiä.

Suomen viennin rakenne ei ole vastannut kansainvälistä kysyntää.

Viennin volyymi

Lähde: IMF, WTO, StatFin, CPB, Finnish Customs, Macrobond

SUOMEN KILPAILUKYKY SÄILYY

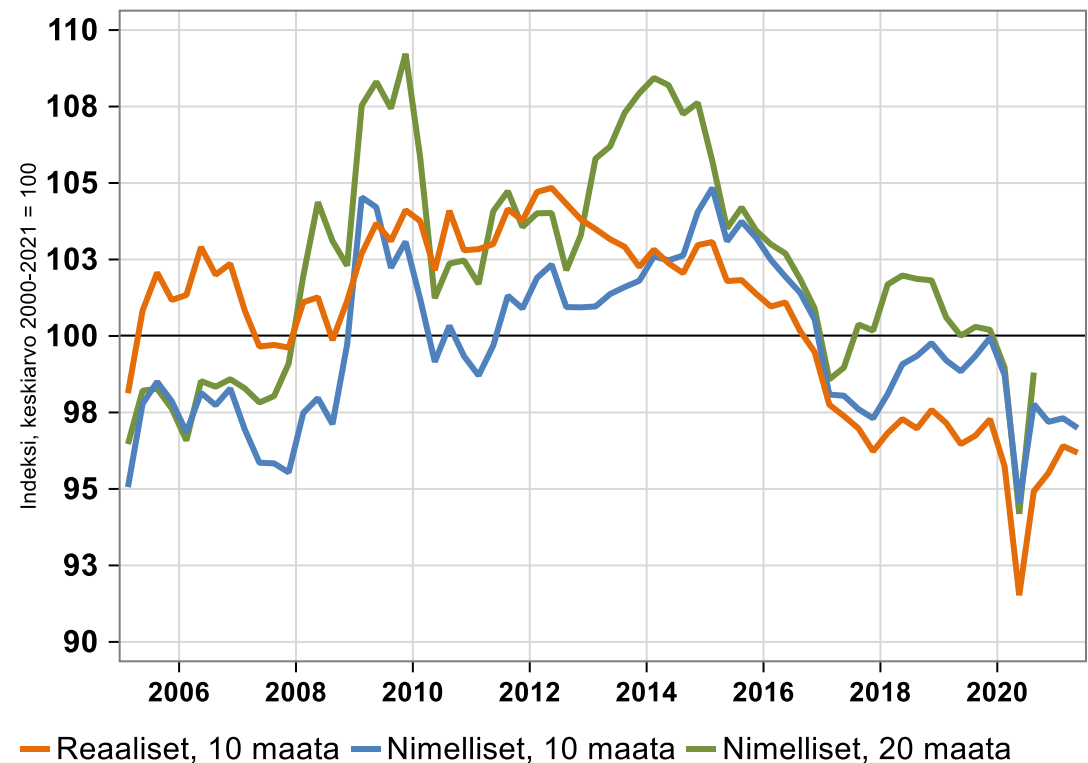
Työvoimakustannusten nousu on ollut jo pitkään hitaampaa kuin verrokkimaissa.

Työn tuottavuus kasvaa verrokkimaiden tahtia.

Korona-aikana Suomen lomautusjärjestelmä on mahdollistanut yritykselle tehokkaamman jouston, kuin verrokkimaiden työaikajärjestely.

Ensi vuonna kova kysyntä ja työvoimapula nostavat todennäköisesti sopimuskorotuksia ja lisäävät palkkaliukumia niin Suomessa kuin kilpailijamaissa.

Suhteelliset yksikkötyökustannukset samassa valuutassa

Lähde: , Macrobond

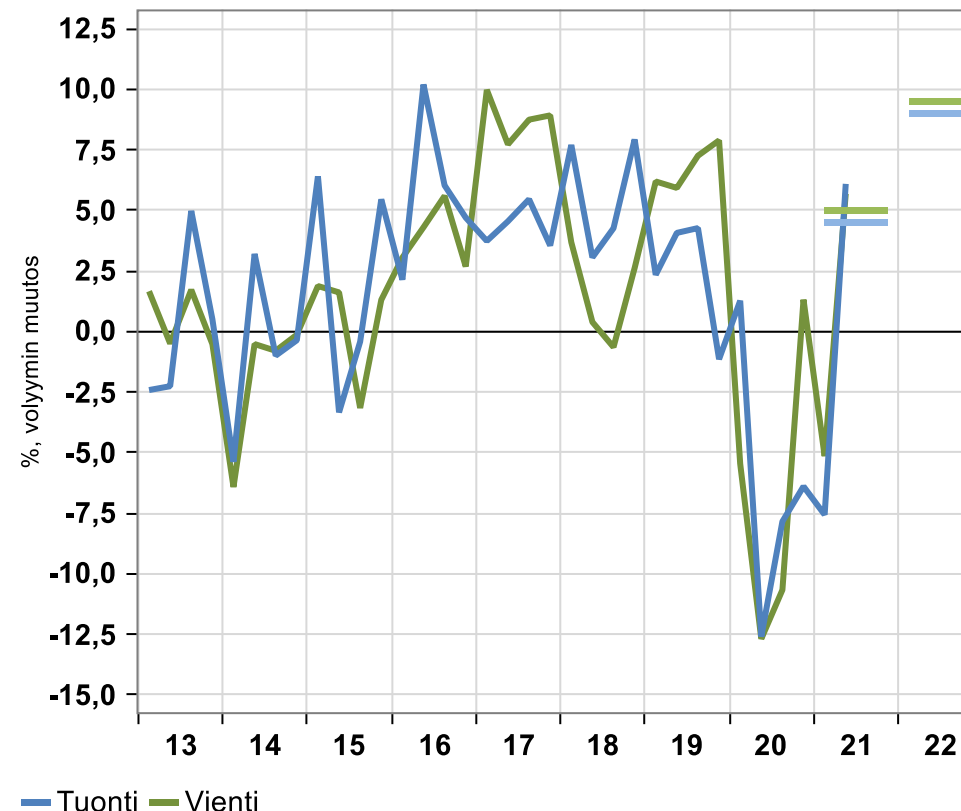
VIENNIN KASVU KIIHTYY

Viennin kasvu vauhdittuu vuoden toisella puoliskolla, kun bensan vienti palautuu ja investointikysyntä kasvaa.

Myös palveluviennin odotetaan piristyvän vuoden loppua kohti.

Suomalaisten yritysten tilauskanta lähti kasvuun hitaammin kuin Saksassa ja Ruotsissa. Nyt tilauskirjat täyttyvät vähintään samaa vauhtia.

Vienti ja tuonti

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

Ennuste	2021e	2022e
Tuonti	4,5 %	9,0 %
Vienti	5,1 %	9,5 %

VAIHTOTASE EDELLEENYLIJÄÄMÄINEN

Vaihtotaseen ylijäämä supistuu hieman tänä vuonna, mutta kasvaa jälleen ensi vuonna.

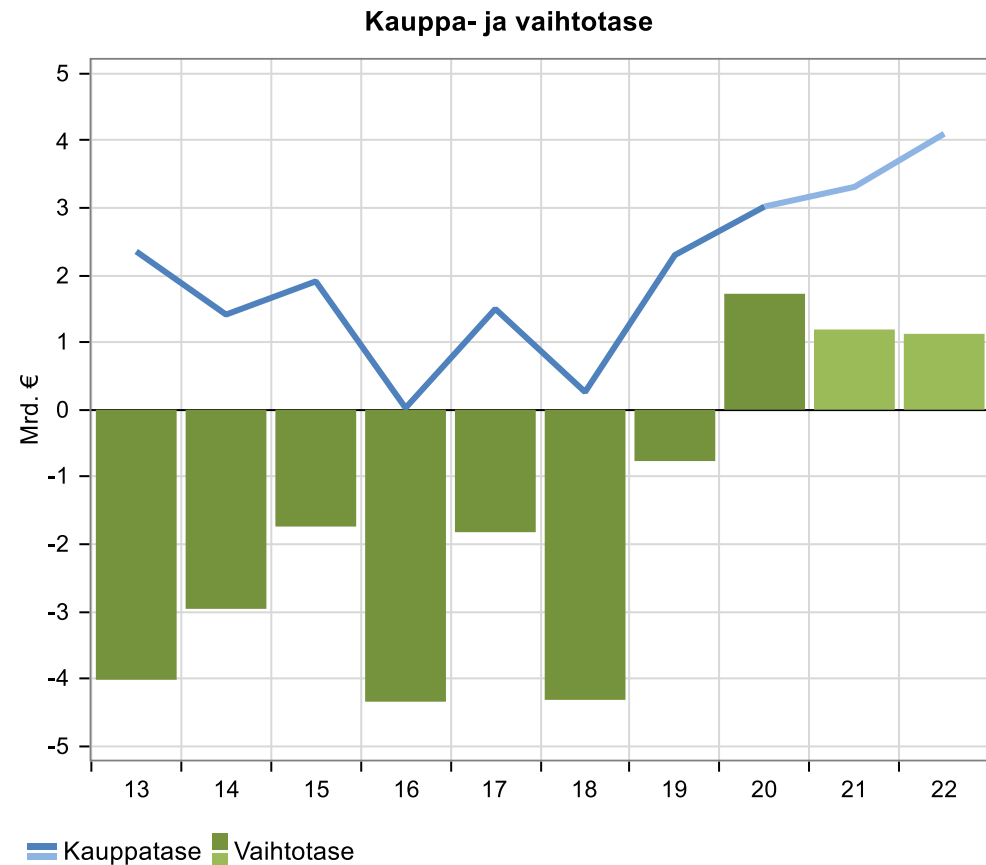
Kauppataase kasvaa hieman tänä vuonna ja ottaa ensi vuonna isomman harppauksen.

Palvelutaseen alijäämä puolestaan pysyy vakaana ennusteperiodilla.

Tuonti- ja vientihintojen erittäin voimakkaan kasvun odotetaan taittuvan vuoden toisella puoliskolla. Ensi vuonna hinnat laskevat.

Hintojen nousun taustalla on monien raaka-aineiden, erityisesti puun ja puutuotteiden, hintojen nousu.

Ennuste	2021e	2022e
Kauppataase	3,3 mrd €	4,6 mrd €
Vaihtotase	1,2 mrd €	1,9 mrd €

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

INVESTOINNIT VOIMAKKAASSA KASVUSSA

Kone- ja laiteinvestoinnit ovat kääntyneet voimakkaaseen kasvuun tänä vuonna.

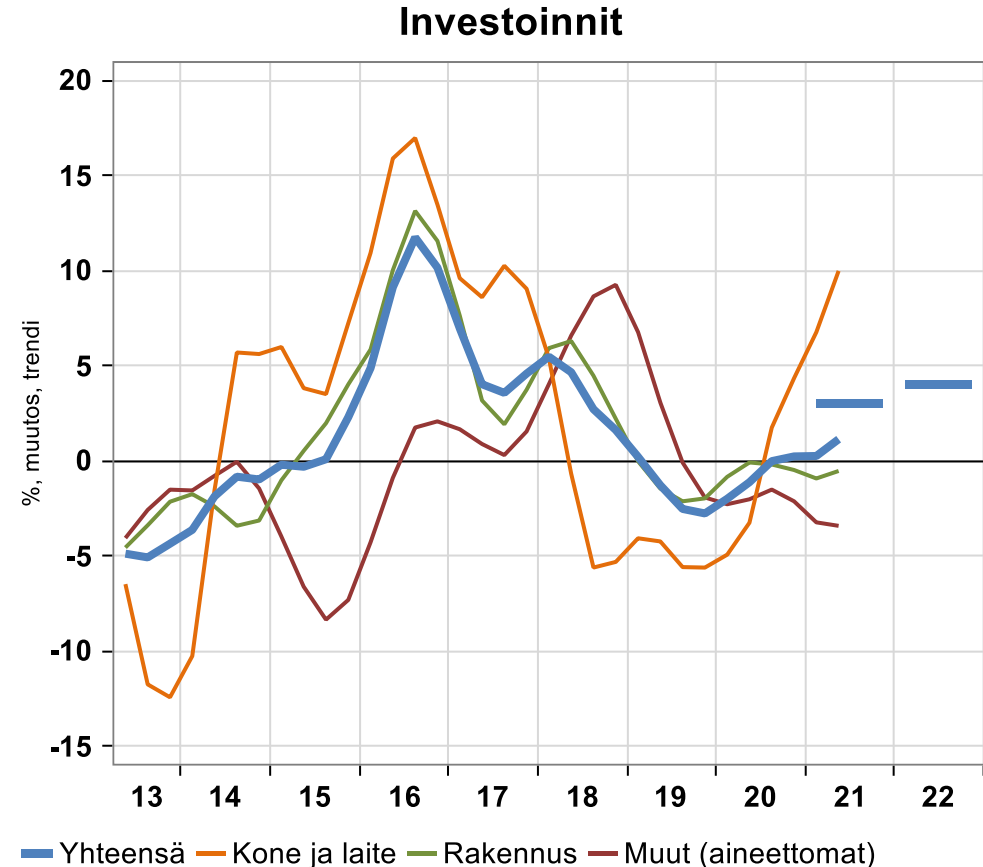
Metsäteollisuudessa tehdään sekä tänä että ensi vuonna suuria tehdas- ja koneinvestointeja.

Nesteen Porvoon jalostamon huoltotyöt kasvattivat investointeja noin 10 prosentilla toisella kvartaalilla.

Asuntoaloitusten voimakas kasvu tänä vuonna kääntää myös rakennusinvestoinnit reippaaseen kasvuun sekä tänä että ensi vuonna.

Aineettomien investointien heikko kehitys kääntyy ensi vuonna.

Ennuste	2021e	2022e
Investoinnit	3,0 %	4 %

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

TYÖMARKKINAT VETÄVÄT

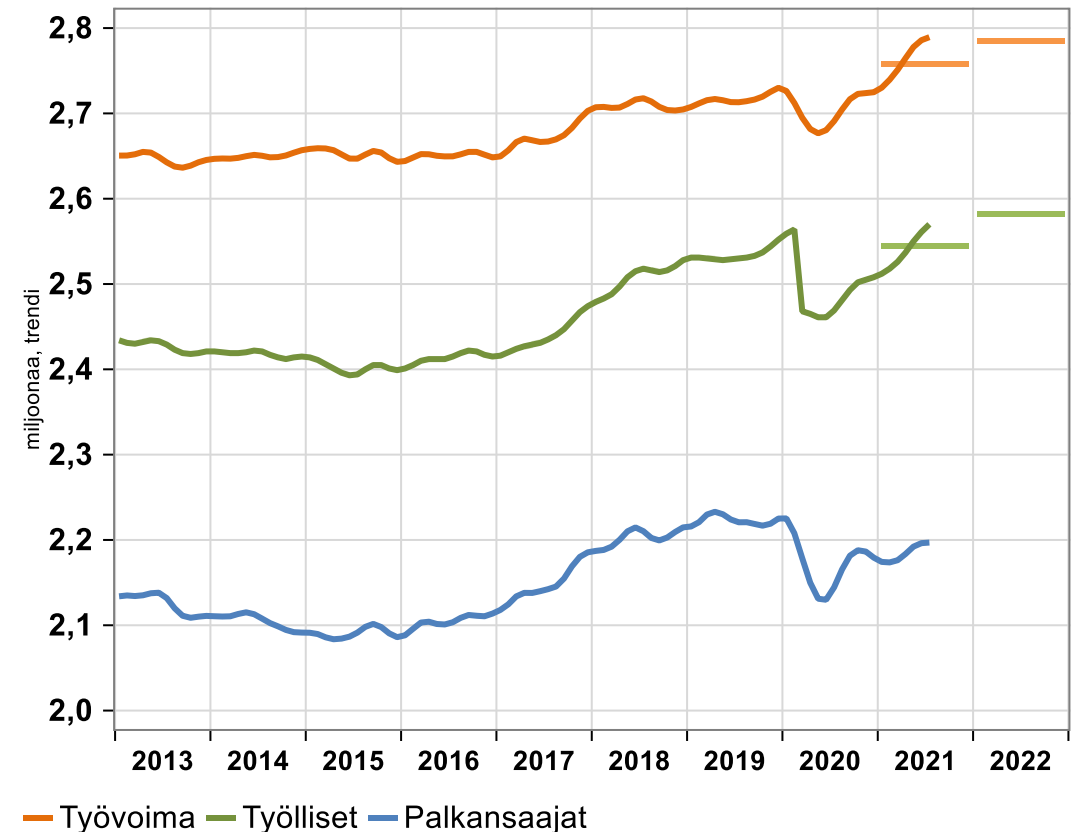
Työllisyys on kasvanut erittäin nopeasti.
Heinäkuussa 40 000 työllistä enemmän kuin 2019.
Työvoimaa jopa 100 000 enemmän.

Työllisyyden kasvu jatkuu ja työllisyysaste on nousemassa ensi vuonna 73,5 prosenttiin.

Kesän luvut antavat liian hyvän kuvan työllisyystilanteesta. Työllisissä on useampi kymmenentuhatta ”ylimääräistä työllistä”, joista osa poistuu työmarkkinoilta syksyllä, kun koronatoimet loppuvat.

Hallituksen alkuperäistä työllisyystavoitetta 60 000 lisätyöllisestä lähestytään poikkeuksellisen nopean talouskasvun oloissa.

Työlliset ja työvoima

Lähde: StatFin, Macrobond

Ennuste	2020	2021e	2022e
Työllisyysaste	71,7 %	72,3 %	73,5 %
Työlliset, milj	2,540	2,544	2,582

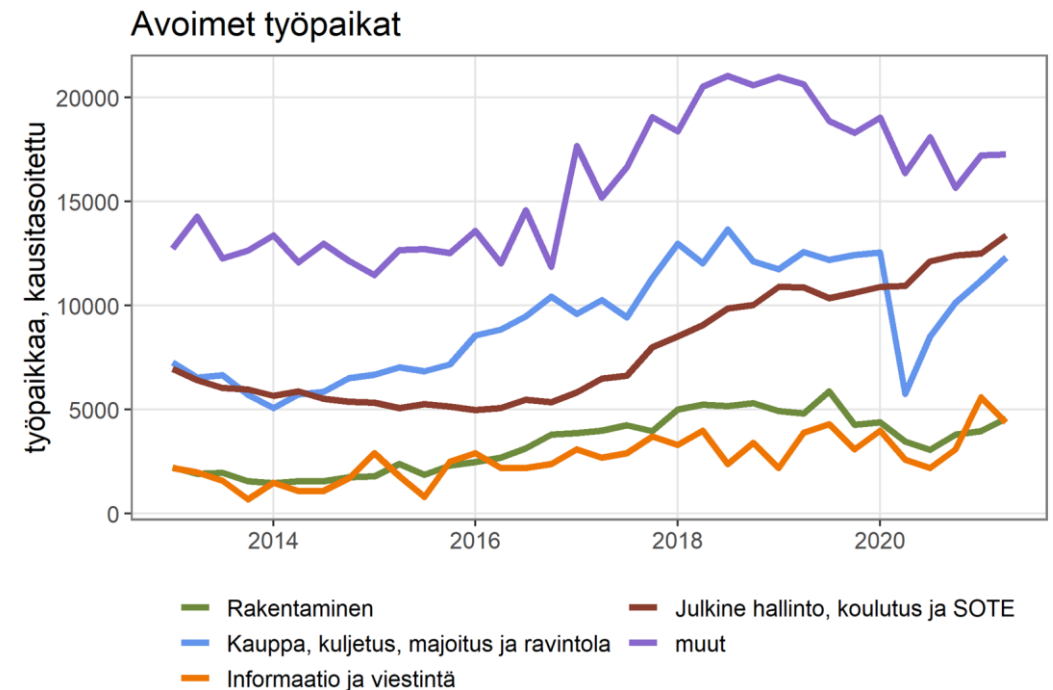
TYÖVOIMAN SAATAVUUSONGELMAT LISÄÄNTYVÄT

Avoimien työpaikkojen määrä on kasvaneet nopeasti alkuvuonna. Useat yritykset ovat valitelleet työvoimapulaa.

Työvoimapula on mitä todennäköisemmin seurausta talouden nopeasta elpymisestä. Kysynnän palautuessa nopeasti työpaikkoja ei saada täytettyä.

Työvoimapula kuitenkin edelleen alakohtaista.

Jatkossa työvoiman tarjontarajoitteet hidastavat kasvua ja työllistyminen vaikeutuu. Työvoiman tarjontaa lisäävien työllisyystoimien merkitys korostuu.

Lähde: Tilastokeskus, PTT

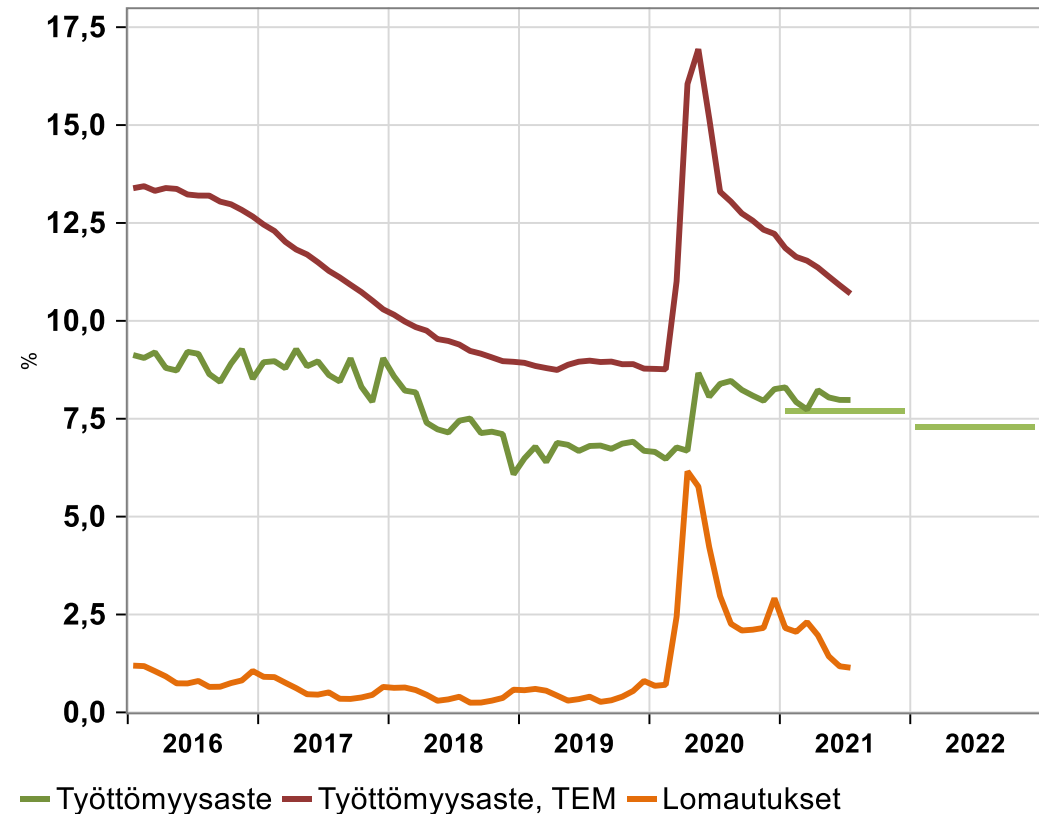
TYÖTTÖMYYSASTE LASKEE HITAASTI

Työvoiman määrän kasvu on saanut työttömien määrän laskemaan hitaasti. Työttömyysaste onkin ollut huono mittari koko koronan ajan.

Työttömyysaste pysyy 7,7 prosentissa, ja laskee ensi vuonna 7,3 prosenttiin.

Huolenaiheena edelleen pitkäaikaistyöttömien suuri määrä.

Työttömyysaste

Lähde: StatFin, TEM, Macrobond

Ennuste	2021e	2022e
Työttömyysaste	7,7 %	7,3 %

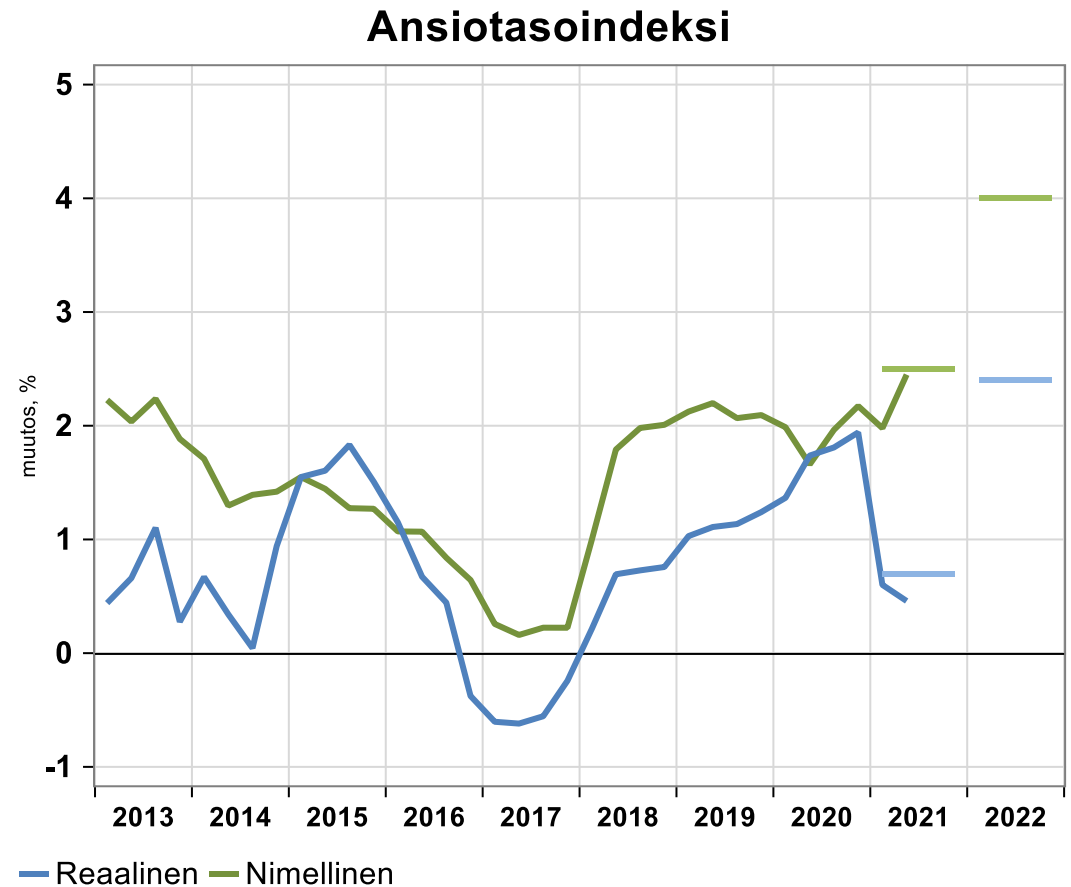
ANSIOTASON NOUSU TOTUTTUA NOPEAMPAA

Ensi vuonna palkat nousevat selvästi viime vuosia enemmän.

Työmarkkinoilla on korotuspaineita muun muassa, koska tämän vuoden reaaliensioden kasvu jää alle prosenttiin.

Kova kysyntä ja työvoimapula mahdollistavat korotuspaineiden toteutumisen.

Ensi vuoden nimellinen ansiokehitys on vauhdikasta, mutta keskimääräinen reaaliensioden kasvu ei ole ennustevuosina poikkeuksellinen nopeaa, vain 1,5 prosenttia.

Lähde: StatFin, Macrobond

NOPEA TULOJEN KASVU LISÄÄ KULUTUSTA

Kulutuksen kasvua vauhdittavat työllisyyden kasvu, palkkojen nousu sekä kertyneet säästöt ja patoutunut kulutuskysyntä.

Loppuvuodesta kiihtyvä palveluiden kysyntä antaa kulutukselle uuden kasvusysäyksen.

Riskinä kulutukselle on odotettua nopeampi hintojen nousu.

Tulot ja kulutus

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

Ennuste	2020e	2021e
Käytettävissä olevat tulot	1,4 %	2,4 %
Yksityinen kulutus	3,3 %	4,4 %

VALTIONTALOUDEN ALIJÄÄMÄ PIENENEY

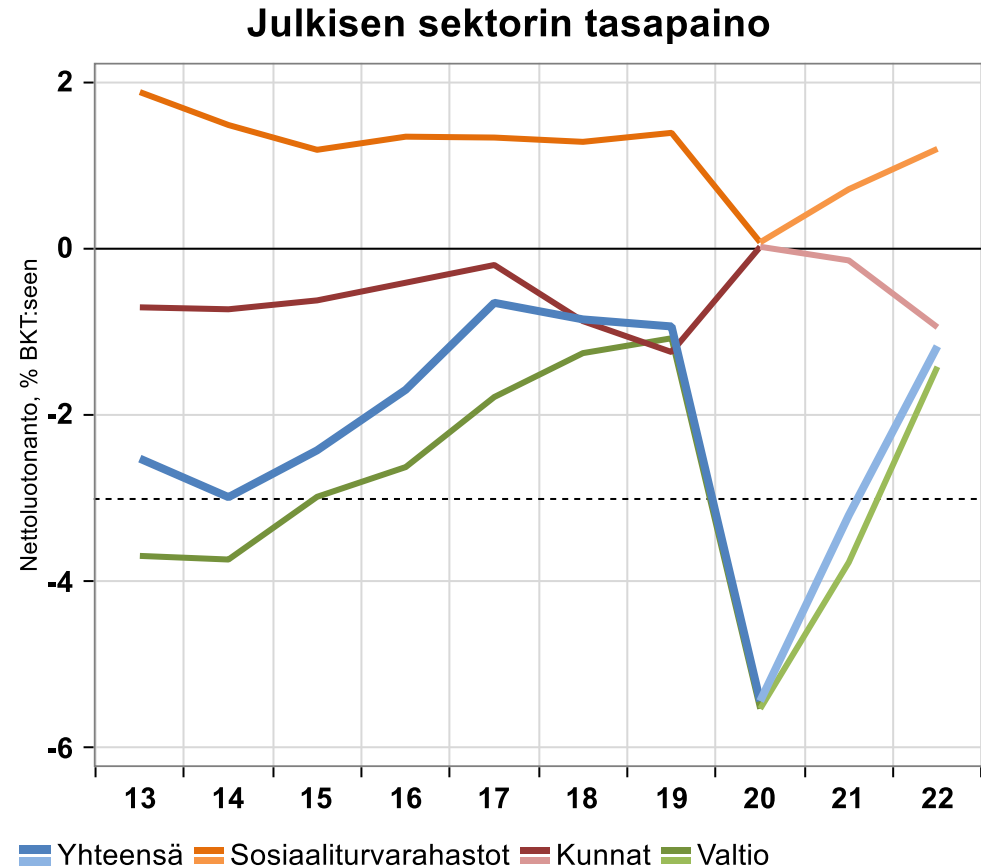
Paraneva työllisyys ja kasvavat verotulot pienentävät alijäämää jo tänä vuonna.

Kuntasektori kääntyy jälleen alijäämäiseksi.

Suomen tuotanto on vielä ensi vuonna potentiaalinsa alapuolella, joten lievästi elvyttävä talouspolitiikka on perusteltua.

Kuitenkin ensi vuoden jälkeen finanssipolitiikan täytyisi olla jo talouskasvua hillitsevää.

Ennuste, ali/ylijäämä, % BKT	2021e	2022e
Yhteensä	-3,2 %	-1,2 %
Sosiaaliturvarahastot	0,7 %	1,2 %
Kunnat	-0,1 %	-0,9 %
Valtio	-3,8 %	-1,4 %

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

VELKA-ASTE KÄÄNTYY LASKUUN

Nopea BKT:n ja hintojen kasvu sekä pienenevä alijäämä kääntävät julkisen velan suhteen BKT:seen laskuun.

Velkasuhde laskee viime vuoden 69,5 prosentista ensi vuonna noin 66 prosenttiin.

Velkasuhde voi laskea enemmänkin, koska valtio otti korona-aikana ylimääräistä velkaa noin 5 miljardin edestä vahvistaakseen kassaansa.

Julkinen velka

Lähde: Statistics Finland, Macrobond, PTT

Ennuste	2021e	2022e
Julkinen velka / BKT	69 %	66 %

KESKEISET ENNUSTEMUUTTUJAT 2020-2022

	2020 Mrd. euroa	2020 Volyymin muutos, %	2021e	2022e
Bruttokansantuote	237,5	-2,9	3,7	4,0
Tuonti, tavarat ja palvelukset	84,2	-6,4	4,5	9,0
Vienti, tavarat ja palvelukset	85,2	-6,7	5,0	9,5
Kulutus	178,4	-3,1	3,3	3,7
yksityinen	120,3	-4,7	3,5	4,5
julkinen	58,1	0,5	3,0	2,0
Investoinnit	56,0	-0,7	3,0	4,0
yksityiset	45,2	-3,4	4,5	4,5
julkiset	10,9	11,0	-3,0	2,0
Varaston muutos ja tilastovirhe¹	2,1	-0,3	0,3	0,0
Inflaatio, kuluttajahintaindeksi, %-muutos		0,3	1,8	1,6
Ansiotaso, %-muutos		1,8	2,5	4,0
Työttömyysaste, %		7,7	7,7	7,3
Työllisyysaste², %		70,7	72,3	73,5
Yli/alijäämä, % BKT:seen				
Valtion		-5,5	-3,8	-1,3
Kuntien		0,0	-0,1	-0,9
Koko julkisen sektorin		-5,4	-3,2	-1,1
Vaihtotase, % BKT:seen		0,7	0,5	0,7

e PTT:n ennuste

¹ Kontribuutio BKT:n kasvuun, %-yksikköä

² Työllisten osuus 15-64-vuotiaista

14.9.2021